



Jön, jön, jön

(ha igaz)

a rugdób, azaz hogy az európai rögbi

— Saját tudósítónktól —

III. Edvárd nem szereti a labdajátékot

Anno 1376.
Késő délutánra jár már az idő. Nehéz kód lepi el a pagonyos vidéket. Öreg parasztok, borkészítők, barázdák, asszonyok és pántházak, fiatal lányok és kölykök nagy, zürögő processziója poszdogál a fák között. Egy targoncáról italt mérnek, vad tunc kacskaringozódik szét a szesz sugallatára. Részeg ének, ritmusa robban szét és hűmpölög. És egy tisztáson, ó — módfelett különös látvány ez az idegen utas számára: hatalmas labda tántorog. Vagy egy méter átmérőjű lehet, marhabőr-szeletekből összevarrva, — a belseje meg koc, meg szór, meg rongy. — s a labda körül hajrázó legények, nagy harcra lendülve, — amint nekifutászkodva taszítják, lökik, rugják, gurítják, tolik, marcangolják ezt a roppant puffotegret. — Mi ez a boszorkányos kép? — kérde a tapasztalatlan utazó, aki egy öreg villogószemű polgárt szólít meg.

Ez csodálkozva mereszt rá szemét. — Talán a másvilágról jött ide az úr? — Hát mi volna? Labdajáték! A két fiatal összecsapott! Kell a szomszéd falu legelője. Ha rá tudjuk taszítani a labdát arra a nagy, szép darab zöld földre ott, akkor a miénk is lesz az. — Így határoztunk. Ha nem, akkor válságdíjat kell fizetni.

A bosz csata a labda körül egyre folyik. Vad káromkodás, nekifeszültség, bösz lendületek... S a labda gurul és tántorog, megtorpan és új útra tér és új-jong a tömeg és biztatja harcosait. S ekkor hirtelen az egyik mellkősványról lándzsás katonák dobhentek bele ebbe a játékba. Tisztjűk marcona, seborradás alak, meglöbálta kardját és nagyot rikolt:

— III. Edvárd, angol király öfélése nevében! Legyen vége ennek az ördögi játéknak! Nem tudjátok, hogy a király törvényen tiltotta el a labdajátékot? Törjétek vissza földjétekre és végezzétek napi munkátokat! Istennek nem tetsző hóborzoló időfecsérlés, amit csináltok!... Induljatok hát!

— A parasztok mered-riadtan torpan-tak meg és széledtek szét... A játéko-

szokban megaszalt az erő és a jókedv, az óriás labda meg, mert ellenállásra nem talált, elkezdett gurulni a lejtőn s elfűnt...

az idők folyamán elvesztette brutális szilajságát, bizonyos keretekbe szorult, szabályokat aggattak rá, lovasiasabbá tették (már nem használták labdának az elesett harcosok pallossal lemetszett fejét, mint a kelták és a rómaiak idejében) és az idők során, ha jól emlékszünk, 1823-ban egy Web Ellis nevezetű gentleman Rugby városában megteremtette új szabályait és megszabta a használt labda tojásszerű alakját. Akkor ötven ember játszott egy-egy csapatban. Ma már csak 15 főből áll egy legénység. S a szabályok is némiképpen módosultak.

A rögbiből fejlődött a futball. A rögbi elsősorban harci játék, kevés kombinációval, kevesebb stílusbéli finomsággal, hiányosabb technikával rendelkezik, mint a futball, de ösztönösebb, szabadabb, nem olyan egyoldalúan gúzsakötött, mint az. A rögbi lehetővé teszi, hogy a játékos a kezével és a lábával, testének minden erejével és súlyának felhasználásával, ha kell, az ellenfél lefogásával érje el az eredményt és önmagában bünteti az önzést és kényszeríti a játékost az egységes szellemre.

A rögbi harci játék. Innen van, hogy az angol, az amerikai és a francia hadsereg az ujoncokat a fegyverforgatás után azonnali rögbire fogja, mert úgy véli, hogy a harci szellemet, a bátorságot, a gyors elhatározást és a bajtársiasságot ez a játék szolgálja leginkább.

A XIX-ik század az „Egyén” százada volt. Ez a körülmény differenciálódáshoz vezetett. A rögbi eldurvult. Így látta ezt ez a „differen-

ték, melyet ehelyütt helystríke miatt nem ismertethetünk.

Milyen az európai rögbi?

Először is nézzük a pályát. Méretei nagyjában azonosak a futballpálya méreteivel. Hosszúságuk 114—90 m, szélességük 55—70 m. Beosztásuk és vonalazásuk azonban merőben más.

A rögbipályát a felezővonal választja két térfélre. A felezővonalról 28—28 méterre újabb vonalat találunk, ez a táborozó-vonal. Ezek mögött van 22 méterre az előtér vonal és végül ettől 22—9 méterre a pályát lezáró célvonal.

A játékot két csapat játssza, melyek 15—15 tagból állanak. Ezek a következőképpen állanak fel:

Elöl helyezkedik el anyolc csatár. Ők a játék igái, robotosai, a nehéz munkások, akik állandóan harcban vannak, a támadások és az akciók előkészítői.

Mögöttük áll a két „feles”. Ők az összekötők a csatárok és mögöttük helyezkedő „háromnegyedeseik” között. A két „feles” a csapat tengelye és irányítója. Legtöbbször kettőjük



közül kerül ki a csapat kapitánya, aki a szó legszorosabb értelmében úgy vezényli a legénységet, mint a karmester a zenekart.

A „háromnegyedeseik” a „felesek” által megindított támadások végrehajtói. Szerepük, hogy áttörjenek az ellenfél hadállásain, hogy a labdát az ellenfél térfelére és befejezésül: a célvonalra juttassák. Ezek négyen vannak. Hátuk mögött áll az „egyes”. Ez a csapat legrobusztusabb, legvalószínűbb tagja, aki, ha minden kötél szakad, utolsó mentővára, utolsó védelmezője a célvonalnak az ellenfél betörése ellen.

A rögbi a játékevezető és két segédje vezeti. A meccs időtartama 60—80 perc, 5—10 perces félidőkkel. A felhasznált labda 410 gramm súlyú, hosszúsága 280, hosszúsági átmérője 787, szélességi átmérője 660 mm.

A játék célja:

a labdát az ellenfél frontját áttörve a célvonalba vagy a célmezőnybe juttatni s azt ott a kéz érintésével a földre letenni. Ez végrehajtható a labdával futás, vagy annak rugása által. E kísérlet sikeres végrehajtása három pontot jelent az ostromló legénység javára. Ilyen esetben joga van az ostromló csapat egyik tagjának, akit a kapitány jelöl ki, a célvonal közepén lévő lényegében a futballkapuhoz hasonló, felül nem határolt négyzetbe rugni a labdát, ami, ha sikerül, újabb két pontot, összesen tehát öt pont nyereséget jelent. Ezt a labdát a csapat egy másik tagja állítja a rugáshoz s mindaddig, míg ennek a keze rajta van a labdán, az ellenfél nem léphet fel támadólag. A sikeres lövés találatnak hívják. Az ilyen lövéshez való jogot a bíró is elrendelhet, ha szabálytalanságot akar megtorolni.

Megkezdődik a játék

A csapatok felállanak, mindegyik a maga térfelén. A bíró sípja szól. A középcsatár rugással indítja meg a labdát, melynek legalább 10 métert kell repülnie, hogy bárki is hozzányúljon. Szabály, hogy a labdát csak előre lehet rugni, hátrapaaszolni csak kézzel való dobás útján lehet.

A labdát elfogják. Egy ideig dribliznek vele, a csapatok felfejlődnek. Most valaki lehajol a bórért, kiragadja a harcából és futni kezd vele az ellenfél térfelére felé. Ezek azonban nem restek. Rávetik magukat a támadóra. Az egyik elkapja a derekát, a másik a lábába csiparzkodik és húzza le a földre. A játékos

lefogása azonban csak akkor történhet, ha labda van a kezében. Ellenkező esetben büntetés jár az ilyesmiért...

A játékos, akinél a labda van, a földön hever. Lefogják, tehetetlen. A játék megakadna, ha nem eresztje el a labdát. El kell tehát eresztie. Ez a szabály... A kiejtett labda a földre esik. Kézzel hozzányúlni nem szabad. Bele kell rugni. Ha valaki mégis kézzel továbbítja a labdát, a bíró leállítja a játékot és most jön a közelharc, a „fészekcsinálás”, a rögbi sajátossága: A két csapat csatárlánca egymással szembeállva összefogózik, összegabalyodik s a szabálysértést elkövető játékos a labdát közülük gurítja.

Ebből a fészekből kell a labdának kiszabadulnia, ez azonban csak lábbal történhetik.

Ez borsóhéjban a rögbi, ahogyan ma Európában játsszák... Még csak annyit akarunk megemlíteni, hogy az eredmények igen különösen alakulnak. Nem ritka a 60:0-as és gyakori a 3:1-es eredmény is...

Lesz rögbi Magyarországon?

Lesz, lesz. Pluhár István, az egykor válogatott futballesatár vette kezébe a propagandát és az irányítást. Jelenleg a szabályok fordításán dolgozik és szervezi a csapatokat. A közeli hetekben már meg is indulhat az edzés. Labda már van. Szép tojáslabda.

Ajánljuk egyébként, hogy hívjuk ezt a játékot rugdób-nak, vagy egyszerűen rugdób-nak. A szó magyar és: teljesen kifejező.

Multja alig van a rugdób-nak Magyarországon. Régen, még a mult században az angol követtség és az itt időző angol kolónia néhány tagja összehozott két csapatra valót s a mostani Nemzeti Bank helyén, a Szabadság-téren játszották a rögbi. De népszerűsítése nem sikerült.

A főiskolások világbajnoksága, melynek műsorában a „rugdób” is szerepel, szükségessé tette, hogy ezzel a sportággal mi is foglalkozzunk. Kelemen Kornél dr., az OTT elnöke szeretettel karolta fel a rögbi ügyét. A katonaság is érdeklődik már a játék után. Általános az a meggyőződés, hogy mi, magyarok ezt a játékot ugyanolyan hamar elfogjuk sajátítani, mint annak idején a nekünk merőben idegen futballt. Beszélünk Pluhárral, aki nagy optimizmussal néz a magyar rugdób sport elé.

— A Testnevelési Főiskola csapatán kívül rövidesen sorompóba áll az Allatorvosi Főiskola rögbiegyüttése is és valószínű, hogy a közgazdászok is megalakulnak — mondja. — Jelenleg tárgyalok Pécsesél, Szegeddel és Debrecennel és itt is megvan a remény arra, hogy a helyi egyetemek rögbicsapatai megalakulnak. Így aztán megindulhat a játék és míg a budapesti főiskolák világbajnokság ideje elérkezik, még pontot is szerezhetünk a rögbin... vagy a rugdób-nak, — ahogy tetszik.

Hát kérem, így állunk a rugdób-nál... Most már igazán nincsen más vágyam, minthogy valóban lássak is egy ilyen mérkőzést

g moll



A HTVK-vívók Pécselt

nagy sikerrel szerepeltek tegnap. Törben: HTVK—PEAC 6:3. A győzelme így osztottak meg: Zirczy 3, Maszlay 2, Idrányi 1 HTVK, Keresztes 1, Dziolek 1, Caflisch II. 1 PEAC. Párbajtőr: HTVK—PEAC 4:0. Timár 2, Idrányi 2, illetve Kajdy 0, Moravetz 0. Kard: HTVK—PEAC, PAC vegyes 17:8. Zirczy 4, Maszlay 4, Kőszeghy 4, Timár 3, Idrányi 2, illetve Keresztes 3, Kajdy 2, Caflisch II. 2 és Dziolek 1 gy.



FELSŐMAGYARORSZAG ASZTALI TENISZ BAJNOKSÁGAI

A Miskolci Előre SC rendezésében most fejeződtek be Felsőmagyarország asztali tenisz bajnokságai. Eredmények: férfiegyes: 1. Surányi VAC, 2. Btki VAC, 3. Szinay Debreceni EAC és Balla Miskolci AK. Férfipáros: 1. Surányi—Btki VAC, 2. Kluger—Batta SMÁV, 3. Balla—Szabó M. Előre. A vándordíjas csapatmérkőzésben: 1. VAC (Budapest), 2. Nyíregyházi VSC, 3. Miskolci AK és Miskolci Előre.

BARNA ÉS SZABADOS POZSONYBAN

Április közepén az SK Bratislava nagyszabású nemzetközi asztali tenisz versenyt rendez, amelyre meghívták Barnát és Szabadost is. A Franciaországban élő két játékos számára a pozsonyiak rajtengedélyt kértek a MOATSz-tól.

KI LESZ A FŐTITKAR?

A MOATSz interregnuma nem sokára végetér. A „béke-közyűlést” előkészítő munkálatok befejeződtek s ma, kedden már össze is ül a jelölt bizottság, hogy a hivatalos jelölőlistát összeállítsa. A tisztikar képe már kialakult, csak a főtitkár személye körül van némi zavar. A közbizalom ugyanis Lénárt Béla, a szövetség ideiglenes főtitkára felé fordul, ő azonban nagy elfoglaltsága miatt nem akarja vállalni a tisztséget. Lénárt Béla rutinos, régi sportember, akinek főtitkársága nagy nyereséget volna a MOATSz-ra. Az egyesületek bíznak benne, hogy Lénárt Béla — legalább is a szeptemberben esedékes rendes közgyűlésig — elvállalja majd a fontos tisztséget s ezzel megoldja a pillanatnyilag még nyitott problémát.

A Bank Liga válogatott csapata (Sipos, Mednyánszky, Német, Réti, Bastir és Jónás) tegnap Győrben vendégszerepelt és játszott bemutató mérkőzéseket. A Mednyánszky—Sipos bemutató 3:2 eredménnyel végződött. A vegyespárosban a Mednyánszky, Réti pár 3:1-re verte a Sipos, Bastir párt. A győriek mindössze egy győzelmet értek el: Barta, Boross pár legyőzte a Német, Jónás párt. A Bank Liga válogatottjai Győrből Grácba utaztak, ahol ma játszanak bemutató mérkőzéseket.



86!

Oxford—Cambridge

— Saját tudósítónktól —

London, március 14.

Március 17-én, szombaton száz-ezrek kiállításától lesz hangos a Themse két partja Putney és Morlake között. És a százazrek csak kétféle kiállítás között választhatnak:

— Oxford!

— Cambridge!

Szombaton kerül lebonyolításra az a sportesemény, amely talán a legismertebb valamennyi „nagy verseny” között az egész világon: az Oxford—Cambridge egyetemek közötti nyolcevezős mérkőzés.

Egy kis történelem

105 év előtt, Cambridge kihívására jött létre az első összecsapás. Ekkor — 1829-ben — a kihívó Cambridge udvariasságból előre írta oxfordiak nevét. Azóta is ebben a sorrendben emlegetik csak a találkozókat: „Oxford—Cambridge”.

Az első összecsapáson Oxford fölényesen győzött. A második mérkőzésre csak hét évvel később került sor, a két egyetem mérkőzésének évenként való rendszeresítése pedig 1856-tól datálódik.

Eddig 85 versenyt vívott egymással a két nyolcas, a világos kék Cambridge és a sötétkék Oxford. 44-szer Cambridge győzött, 40-szer Oxford, egy találkozó pedig holtversennyel végződött.

A háborúelőtti korszakban Oxford vezérkedett s 9-es győzelmi száriessal rekordot állított fel. A háború után Cambridge kerekedett felül, 1924 óta pedig pláne megcsakiság nélkül, tehát összesen tízszer egymásután győzték le a világoskék sötétkéket s ezzel új száriarekordot állítottak fel.

Az esélyek

A most szombaton eldöntésre kerülő, 86. Oxford—Cambridge nyolcevezős mérkőzés favoritja Cambridge. De Oxford óriási erőfeszítéseket tesz, hogy a 44:40-es győzelemarányon javítson. Az oxfordi legénység új, speciális hajójában készül a versenyre, amely 21 m hosszú, 70 cm széles, 25 cm mély és 23 fonttal könnyebb, mint Cambridge nyolcása. (Az oxfordi hajó súlya 227 font. Egy font: 0.45 kg. Szerk.)

W. S.



sokban megaszalt az erő és a jókedv, az óriás labda meg, mert ellenállásra nem talált, elkezdett gurulni a lejtőn s elfűnt...

...III. Edward angol király eltöltötte a népet a labdajátéktól...

Azóta elmult ötven év. Harmadik Edwardot elfemették, elfelejtették, s a labda még mindig gurul, s nem áll meg azóta sem egy pillanatra...

A futball, a rögbi és a differenciálódott XIX-ik század

Az ősi labdajáték, a gátlásoktól és fékekkel mentes labdajáték, amely kézzel és lábbal, a test különböző kifejező erejével igyekezett a labdát az ellenfél térfelére terelni, a maga primitívességében és eredetiségében a rugby volt. A rugby, mely

ciált” nemzedék. Alkalmos pályák sem állottak rendelkezésre. Zsíros, rugalmas fű, ahova leesni nem okoz különösebb fájdalmat és sérülést.

A labdajáték azonban egyre nagyobb mágnesként hatott, még a differenciálódott emberekre is. Feladni nem akarták. Meg kellett hát hogy szelidítsék. Hogy megérkeznek ősi szilajságát. Így született aztán a futball, melynek népszerűsége egyre terjed. De nem szabad azt hinni, hogy a rögbi ugyanakkor veszít valamit hatalmából. Franciaország a kerékpársport mellett nemzeti sportjának tekinti a rögbi. Angliában és Németországban tömegeket mozgat meg. És Délafrikában, de elsősorban Új-Zélandban hallatlan elterjedtségnek örvend. Az amerikai rögbi nem sorolható az európaihoz. Ez egészen más, még szabadabb, még kevesebb szabályhoz kötött já-